

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:
Pentru 1 an 500 Lei; 6 luni 150 Lei

Creștinismul și lumea modernă

Veacurile ce s'au scurs dela Hristos și până azi au adus unele virtuți mari și păcate grele, iar altele idei strălucite și patimi aprinse, dar parcă veacul nostru le-a întrecut pe toate.

Nici un veac nu s'a mândrit cu o mai strălucită civilizație ca veacul acesta. Inșă, cu toată strălucirea sa amețitoare, născută din uimitorul progres tehnic și științific, se deschidea la temelia acestei civilizații prăpastia în care se aștepta, mai ales după războiul mondial, să se prăbușească definitiv. Aceasta din cauza curentelor anticreștine, care deșteptaseră în sufletul omului modern „pofa trupului, pofa ochilor și trufia vieții“ (I Ioan 2, 16).

Civilizația timpului nostru ajunsese într-o vreme la o mare răscruce și se părea într'un timp că mergea cu pași repezi spre finalul sinistru, împinsă dinapoi de curentul marxist. Lumea modernă, în „goana după plăceri“, ajunsese să nu mai țină seamă de izvorul fundamental al vieții și fericirii omenești, adică de Dumnezeu.

Religia omului modern era: plăcerea și îmbuibarea. Parcă niciodată lumea nu s'a lăsat răpită în vârtoarea deșertăciunilor și niciodată parcă n'a fost robită banului și afacerilor, ca în vremurile noastre.

Omul întotdeauna a căutat să fie fericit; acesta a fost și scopul creerii sale. Ca să poată dobândi, inșă, acest paradis terestru, s'a folosit și de mijloacele cele mai josnice, lovind cu o furie nemaipomenită în Biserica lui Hristos, cu scopul s'o distrugă, știind că ea formează cel mai puternic obstacol împotriva vieții deșarte. Dar oricâte furtuni și prigoane s'au abătut în decursul veacurilor asupra ei, Biserica lui Hristos a stat neclintită pe stânca pe care a zidit-o Mântuitorul, și ca o mamă a omenirii, a chemat la sine toate popoarele lumii, le-a educat și cultivat vestindu-le neconținut pacea și bună înțelegerea.

Istoria ne arată că toate fericirile omenești, clădite pe ruinele Bisericii creștine au fost de scurtă durată și s'au prăbușit atât de năprasnic, încât istoria le-a înregistrat ca pe niște etape întunecate în mersul omenirii. Din istorie, vedem deci, că se împlinesc cuvintele Scripturii, care zice: „De va strica cineva biserica lui Dumnezeu și Dumnezeu îl va strica pe acela“ (I Cor. 8, 17).

„Numai ceea ce este în Dumnezeu, este viață“, zice Fer. Augustin, iar ceice se abat dela Dumnezeu, pe pierd în superficialitate și iluzii și se abat dela esența lucrurilor.

„Dispare credința în Dumnezeu — începe credința în atotputernicia patologicului; omul cade în starea ante-creștină, pe care ne-o înfățișează tragediile antice — o stare în care tradiția vițiului și a înclinărilor rele, apasă sufletul omenesc asemenea unui blestem fatal“ (Fr. W. Foerster).

Dispariția ideii lui Dumnezeu din sufletul omului echivalează după cum am văzut cu încetarea respectului față de cele meșteșuguri înalte adevăruri moștenite ale vieții omenești și față de cea mai înaltă destinație a sufletului. Ea aduce cu sine îndepărtarea omului de adevăratele izvoare ale vieții rodnice și creatoare.

Războiul de azi, care a cuprins întreaga omenire și care aduce după sine numai suferință, a deschis ochii multora să vadă, că numai prin suferință și luptă ajunge omul să cunoască adevăratul sens al existenței umane, care este Hristos-Dumnezeu.

Odată ce omul a ajuns la cunoștința adevăratului scop al vieții, abia atunci observă că numai în unire cu Hristos poate să se împărtășească de adevărata viață.

Lumea fără o destinație supra pământească și fără ideea creștină despre Dumnezeu n'ar avea nici un sens ce ar putea să lege de viață pe omul care cugetă mai adânc. Omul a fost

creat, nu pentru a se lăsa dus de valurile deșertăciunilor și a cădea apoi în umbra morții, ci de a se ridica deasupra vieții pământești, de a o stăpâni și de a o pune în slujba vieții spirituale. Ca să putem ajunge însă la această țintă, trebuie să înfrângem păcutul din lume, care o „desdumnezește“. Numai Dumnezeu cel adevărat ce ni-l desvăluie Evanghelia lui Hristos îi poate oferi omului modern desechilibrat sufletește, o concepție superioară și armonioasă asupra tuturor problemelor vieții. Această concepție superioară a vieții o aflăm în Sf. Scriptură „cartea fundamentală a omenirii“ și care numai ea e în stare a arunca lumină și pace între cer și pământ, între viață și moarte.

Ceeace se cere omului modern este o întoarcere sinceră la Hristos, eliberarea lui de sub sclavia păcatului și îndrumarea lui spre desăvârșirea spirituală. Acesta este ultimul scop al vieții și nicidecum celălalt.

Dela Dumnezeu venim, la Dumnezeu trebuie să ne întoarcem.

Pr. Marin Sfetcu

Cu Dumnezeu.

Cinstește pe un beutor oarecare cu'n vin ales, zice Malebranche, și are să întrebe de unde i și dacă mai este. Și chiar dacă nu întreabă pentru motivul acesta, tot întreabă, așa ca să știe ce țară, ce vie sau proprietar trebuie să laude.

Se poate oare ca omul cu judecată deplină să uite de izvorul tuturor bunătăților și să nu se teamă că l poate pierde? Poate să fie oare ca și o tulpină ce uită de rădăcină? Ca și-un șuvoiu de apă care uită de ghețarul din care se prelinge? Ca și-o rază de lumină neștiuătoare de astrul care o trimite?...

În înțelesul naturei sale profunde, a rostului, a cauzei și a sfârșitului său, fiecare lucru și fapt are un dincolo. Poate că acest dincolo are el însuși un alt dincolo și acela un altul; la capătul cercetărilor însă, judecata dă de început, de Chipul chipurilor, de Spiritul spiritelor, de Bine, Desăvârșit.

Dincoaci de fapte și de lucruri e aparența, „og'inda“, „ghicitura“ cum spune sfântul apostol Pavel. În ele e misterul înspăimântător și cu neputință de pătruns. Numai dincolo de lucruri și fapte e lumina, adevărul hotăr tor, „față către față“.

Dacă nu ne dăm seama de starea aceasta, sau dacă, mai bine zis nu-l găsim pe Dumnezeu dincolo de toate, e semn de orbire sufletească. Trebuie să ne deprindem a pătrunde adânc ceea ce de obicei nu privim decât fugăr și pătimaș.

E un fel de amăgire să crezi că poți da față cu

Dumnezeu numai după moarte. Dacă Dumnezeu ni-i și aici apoi nu-i nicăeri. E aici prin prezența lui creatoare și însuflețitoare; îl găsești deschizând larg ochii sufletului. Viața veșnică începe de aici și nu-i decât o privire a vieții prin toate ușile sufletului larg deschise; o pătrundere cu privire a cât mai multor zări. Iată, aici sezând pe saun, în clipa aceasta pot să fiu în cer. Căci, „aceasta este viața de veci ca să te cunoască pe tine singurul și adevăratul Dumnezeu“ zice Domnul Hristos.

Îndată ce l știm, îl cunoaștem, pășim în viața de veci. Cele ce mai vin după aceasta, nu sunt decât trepte ce mai trebuiesc urcate. Multe din treptele acestea se pot urca tot în viața aceasta. Unele nu sunt urcate decât după încercarea aceea hotăritoare: moartea.

Il găsim mai repede pe Dumnezeu în noi, lângă noi, dând la o parte totul. Nu din dispreț, ci prin o așezare dreaptă și curajoasă a tot ceea ce avem la locul pe care l merită: în dosul Binelui mai presus de orice. Dumnezeu e în noi; trebuie însă să ieșim din noi spre a-l vedea. E în toate; trebuie însă să fim cu cugetul și cu voia în afară de timpul care ne măsoară, deasupra lucrurilor și a faptelor cari se vreau numai pe ele, spre a ni-l putea apropia.

Chiar și cei mai buni dintre noi, când ne gândim la Dumnezeu e ca și cum l-am crea din nou în noi; îl regenerăm, ni-l dăm, îl lăsăm, ne învoim să fie. Prezența lui devine în felul acesta particularizată spre folosul nostru. Din cosmic devine personal; din metafizic moral și mistic. Pentru filosof, prezența lui Dumnezeu e un caz de realitate universală; pentru creștin o întâlnire.

Să nu l găsim numai oficial: la anumite zile și în anumite veșminte.

Să nu uităm că vrea să fie totdeauna cu noi. P.

Mărgăritare

Întoarcere la Dumnezeu

Scriitorul englez G. K. Chesterton era unul din acei necredincioși cari își bat joc, la tot pasul, de cele sfinte. Dumnezeu s'a milostivit însă de el și l-a chemat din calea rătăcirii. După ce, timp de 25 ani a căutat Adevărul (pe Hristos), el a devenit un convins credincios.

Iată cum descrie dânsul cercetările sale după adevăr:

A început să cerceteze puterea minții omeneshti. A căutat să cunoască întâiu pe „oamenii cuminiți“ din jurul său, cari nu cred în nimic altceva decât în ei înșiși, și cari nu au inimă decât numai rațiune. Și știți la ce constatare a ajuns? Că numai curățirea omului nu poate trăi. A constatat că nu aceia sunt alienați (nebuni) cari și-au pierdut mintea, ci aceia cari își pierd toate și rămân numai

cu rațiunea. A observat că acei oameni a căror inimă nu poate fi muiată, aceia își sfârșesc viața prin muiarea creierului. Astfel, prima descoperire a scriitorului ce căuta adevărul fu aceasta: Alături de fiecare greutate, — ca la balanță — trebuie așezată o contra-greutate: *lângă rațiune — inima.*

După rațiune a cercetat *inima omului de azi*: morală lui, iar după morală a căutat cuprinsul *cuvințelor de „progres” și „desvoltare neconținută”*. După ce a ajuns să constate toată goliciunea idoliilor din zilele noastre, abia atunci i-a răsărit în minte gândul: Poate că religia creștină este pe nedrept condamnată! Faptul că ea este atacată cu atâtea argumente contradictorii, oare nu înseamnă că religia creștină trebuie să fie ceva lucru extraordinar! Pentru că de 20 veacuri stă în picioare Biserica despre care dușmanii ei spun că nu are întru nimic dreptate. Atunci, nu este, oare, o minune, că cu toate acestea, le poate sta pe loc!

În felul acesta se gândea scriitorul ce căuta adevărul, și pe calea aceasta a și ajuns la poarta adevărului creștin.

După aceea a început să cerceteze *argumentele* (pricini) pe care cei necredincioși le aduceau împotriva creștinismului, apoi *persoanele* care aduceau acele argumente, și — spre marea sa uimire — a aflat că în fiecare învinuitor, precum și în acuzele lui, este ceva bolnav, nefiresc și decăzut. Acum a continuat a se gândi mai departe: Cunosc un om, despre care am auzit păreri cele mai contrazicătoare. Oamenii înalți spun despre el că este mic de statură, cei mici spun că este foarte înalt. Cei prea grași află că el este slab, cei prea slabi îl află gras. Cei blonzi țin că el e brunet, iar negri spun despre el că este blond. Ce poate fi, deci, pricina? De bună seamă faptul, că *acel om este de tot firesc și normal*, și din această pricină se împiedecă de dânsul cei anormali!

Chibzuind în felul acesta, scriitorul necredincios ajunsese să intre în biserică până la altar, și ingenunchind acolo se ruga acum: „Domnul meu și Dumnezeu meu!”

Despre ce să predicăm?

La Sf. Ap. Petru și Pavel să vorbim despre **cultul sfinților**.

În toată lumea și în toate vremurile, oamenii darurilor alese și eroii virtuților mari s'au bucurat și se bucură de o cinste deosebită. Sunt comemorați și sărbătoriți ca cei mai vrednici fii ai neamului omenesc.

În Biserica creștină, cinstirea aceasta are dela început putere de dogmă, ridicată până la

reprezentarea unui cult liturgic special, numit *cultul sfinților*.

Sfinții sunt *dahurile dreptilor celor desăvârșiți* (Evrei 12, 23), *iubiții lui Dumnezeu* (Dan. 10, 19) și *prietenii Mântuitorului* (In 15, 14-15).

Ceata sfinților slujește în ceruri lui Dumnezeu și formează, împreună cu îngerii, Biserica cerească sau triumfătoare. Cinstea aceasta deosebită o au sfinții pentru viața lor sfântă și pentru credința lor dreaptă.

Fiind preamăriți de Dumnezeu, noi aducem sfinților o cinste deosebită, *cult religios*. În creștinism avem dela început în onoarea și amintirea sfinților *slujbe, cântări și sărbători* deosebite; se zidesc biserici pe mormintele lor și îi chemăm în ajutorul nostru, ca și ei să se roage pentru noi la Dumnezeu.

Biserica a numit cultul sfinților *venerare*, cultul Preasfintei Fecioare Maria *supravenerare*, spre deosebire de cultul lui Dumnezeu care este numit *adorare* sau *închinare*. Când ne rugăm sfinților nu-i adorăm, nici nu ne închinăm lor ca lui Dumnezeu, ci îi venerăm, adică îi chemăm în ajutorul nostru ca pe niște frați mai mari și-i cinstim în chip deosebit.

Două sunt motivele și temeiurile principale pentru care Biserica a rânduit cultul sfinților, unul religios și al doilea moral.

Religios, noi credem și mărturisim că Iisus Hristos este capul Bisericii și Biserica e trupul său mistic (Efes. 1, 22-3; 5, 23), iar noi, toți credincioșii formăm *Biserica cea vie*, trupul lui Hristos. Între membrele trupului Bisericii (Rom. 12, 5; Ef. 5, 30) este o legătură sfântă și neîntreruptă, dragostea, *legătura desăvârșirii* (Col. 3, 14), care nu încetează nici prin moarte, căci „dragostea niciodată nu cade” (I Cor. 13, 8); iar Dumnezeu nu este un Dumnezeu al morților, ci al viilor, căci *în El toți sunt vii* (Lc. 20, 38). Legătura aceasta dintre vii și cei adormiți se numește *comuniunea sfinților*. E o legătură de unire tainică, așa ca între cap și trup, ca între trup și membre, ca în orice organism omenesc sau așezământ social sănătos.

Învățătura aceasta creștină, care are în vedere bunurile suprafirești, dobândite de Iisus Hristos prin jertfa sa pentru noi, este sublimă, minunată și mângâietoare. Cei vii cu cei morți formează prin Biserică o singură familie, al cărei cap este Hristos. În această familie, cei mai apropiați de Dumnezeu, în virtutea prieteniei lor cu Mântuitorul (In 15, 14-5), sunt sfinții.

„Minunat este Dumnezeu întru sfinții săi!...”

Sfinții au fost servitorii cel mai credincioși ai lui Dumnezeu. Pentru aceea li se cuvine „**slavă și cinste și pace** oricui face binele” (Rom. 2, 10).

Cinstea și mărirea vine sfinților din misiunea lor; din perfecțiunea servirii și din sfințenia vieții lor. *Sfinții se roagă pentru noi* la Dumnezeu (Fac. 20, 7; I Sam. 7, 9; Iov 42, 8) și sunt ascultați; mijlocesc pentru noi și după moarte (Ier. 15, 1; I Petru 1, 15); știu ce se află în inimile noastre (II Regi 5, 26; 6, 12; Fapte 5, 3) și pe pământ (Apoc. 6, 10; 22, 9); fac minuni (Lc. 9, 1-2; Evrei 11, 29-35), ascultă rugăciunile noastre, cunosc trebuințele noastre și se bucură de convertirea păcătoșilor (Lc. 15, 10; 20, 38). Așa, Avraam se roagă pentru Abimelec (Fac. 20, 7, 17), Iov pentru prietenii săi (42, 8), Samuil pentru popor (I Sam. 7, 9) și sunt ascultați, căci „*mult poate rugăciunea dreptului în lucrarea ei*” (Iac. 5, 16). Rugăciunile sfinților se înalță în fața tronului lui Dumnezeu ca tămâia din cădelnițe de aur (Apoc. 5, 8; 8, 3-4). Urmarea sfinților e urmarea lui Hristos; prietenia și împărtășirea cu sfinții e prietenia și împărtășirea cu Tatăl și cu Fiul (In 17, 21; I In 1, 3). *Sfinții zidesc Biserica, sunt cetățenii casei lui Dumnezeu și vor judeca lumea* (I Cor. 6, 2; Ef. 2, 19-22).

Iată motivele și temeiurile religioase pe care se reazimă cultul sfinților: comunimea sfinților în trupul mistic al Bisericii, mijlocirile sfinților pentru creștinii din viață, legăturile familiare prin iubire care există între noi și duhurile dreptilor celor desăvârșiți.

Temeiul *moral* pe care se reazimă cultul sfinților stă în frumusețea pilduitoare a vieții lor. Între toți oamenii, aceia care au dus lupta cea mai hotărâtă împotriva răului, sub toate formele lui și s'au împărtășit mai mult din darurile Duhului Sfânt, au fost sfinții. Ei și-au dăruit viața întreagă lui Dumnezeu și au făcut din trupurile lor templele Duhului Sfânt. Din codul vieții lor învățăm manierele vieții creștine. „Ceata sfinților a aflat izvorul vieții și ușa raiului”, spune cântarea. Ei sunt oamenii voinței de fier, eroii creștinătății, care prin credința și caracterul lor moral au biruit împărății, au făcut dreptate și au dobândit făgăduințele (Evrei 11, 33). La sfinți între credință și fapte este armonie desăvârșită. *Viețile* lor sunt *sfinite* și luminoase ca niște făclii care luminează în beznă. Sfinții sunt caractere care nu pot face tranzacții cu lumea și cu minciuna. Ei mărturisesc totdeauna adevărul și mai bucurosi mor martiri decât să-și tradeze idealul pentru care trăesc și luptă.

Cetim *viețile sfinților* și ne minunăm de atâta puritate și tărie de caracter. Sf. Ioan Botezătorul, Sf. Petru, Sf. Pavel, Sf. Gheorghie, Sf. Dimitrie și toți sfinții mor fericiți pentru credința lor cea dreaptă și mântuitoare. Bucuria lor cea mare era idealul desăvârșirii morale (I Petru 1, 15-16); era

cerul cu îngerii lui Dumnezeu și veșnicia cu slava pe care ochiul n'a văzut-o și urechea n'a auzit-o...

Având în vedere toate aceste motive religioase și morale, se cuvine să ne împrietenim cu sfinții și să luăm dela ei pildă (Iac. 5, 10); să-i chemăm în rugăciunile noastre, să-i venerăm (I Regi 1, 23; II Regi 2, 15), să-i ascultăm (Lc. 16, 29) și să le urmăm credința (Rom. 4, 12; Fil. 3, 17; Evrei 13, 7). Fiecare om este chemat să devină un sfânt, căci scris este: *Fiiți sfinți pentru că și Dumnezeu e sfânt* (I Petru 1, 15-16). Idealul moral al omului creștin trebuie să fie sfințenia. Mântuitorul s'a rugat pentru toți ucenicii și apostolii săi ca să fie sfințiți și sfinți (In 17, 17-19).

Lucrarea sfințirii omului o săvârșește harul Duhului Sfânt, prin sfințele taine. Omul nu contribuie la opera aceasta decât cu *voința*. Duhul Sfânt insuflă și sfințește. El este izvorul vieții și al adevărului. Omul are acest privilegiu înfricoșat de a voi să primească în sine acest foc sfânt, sau să-l refuze.

Un creștin nu numai nu-l refuză, dar e convins că fiecare om, pe lângă sufletul sfințit prin harul Duhului Sfânt, trebuie să aibă ceva sfânt în viață. Biserica, patria, familia, virtuțile și tainele, legile bisericesti și poruncile dumnezeiești, toate sunt sfinte, toate chiamă pe om la curățenie, la sfințenie, la desăvârșire duhovnicească.

Mărturisirea Evangheliei și urmarea lui Hristos cu prețul oricărei jertfe, sunt condiții de sfințire și mântuire pentru toți creștinii și pentru toți cetățenii pământului.

Dă, Doamne, fiilor neamului creștinesc duhul sfințeniei, eroismul sfinților, tăria credinței, a dragostei și a tuturor virtuților creștinești, ca din focul încercărilor prin care trecem în lumea aceasta să ieșim biruitori, cum au ieșit sfinții a căror pomenire o săvârșim, pentru rugăciunile Preacuratei Născătoare de Dumnezeu și ale tuturor sfinților.

*

În **Duminea 6-a după Rusalii**, la 5 Iulie 1942, să vorbim despre **taina sf. maslu**.

Iertarea păcatelor și tămăduirea bolilor este o parte însemnată din lucrarea mântuitoare a Domnului nostru Iisus Hristos. El *iartă și vindecă*, „iar *mulțimile* văzând aceasta, se mirau și slăveau pe Dumnezeu care dă oamenilor putere ca aceasta” (Mt. 9, 1-8).

Ca lucrarea mântuirii să se poată continua, Domnul Hristos întemeiază Biserica și își alege apostolii, cărora le împărtășește puterea iertării și a tămăduirii întru numele lui. Nu ei pretind puterea aceasta cutremurătoare, ci ea li se impune ca unul dintre darurile și rosturile harului și ale apostoliei.

— „Tămăduiți pe cei bolnavi, curățiți pe cei leproși, inviați pe cei morți, scoateți dracii; în dar ați luat în dar să dați“ (Mt. 10, 8; Mc. 16, 17-18).—, „Căroră veți ierta păcatele se vor ierta lor și căroră le veți ține vor fi ținute“ (In 20, 23; Mt. 18, 18).

Apostolii și urmașii lor preoții lolosesc puterea iertării și a tămăduirii în taina botezului, a spovedaniei și a Cuminecăturii, în rugăciunile și slujbele pentru iertarea și vindecarea bolnavilor și în taina sfântului *maslu*.

Sf. *maslu* este taina ungerii bolnavilor cu untdelemn sfințit prin rugăciunile preoților, cu scopul de a li se împărtăși harul dumnezeiesc care spală păcatele sufletului și vindecă bolile trupului.

Încă despre sfinții apostoli se spune în Evanghelie că „draci mulți scoteau și ungeau cu untdelemn pe mulți bolnavi și-i tămăduiau“ (Mc. 6, 13). Sf. ap. Iacob vorbește despre taina sfântului *maslu* când scrie; „Suferă cineva dintre voi? Să se roage. Este cineva cu inimă bună? Să cânte. Este cineva bolnav între voi? Să cheme preoții Bisericii și să se roage pentru el, ungându-l cu untdelemn în numele Domnului, și rugăciunea credinței va mântui pe cel bolnav și-l va ridica Domnul și de va fi făcut păcate i se oor ierta“ (5, 13—15).

În toată vremea, și cu atât mai mult de când există Biserica, oamenii îndurerăți și-au întins mâinile, rugătoare, spre Dumnezeu. „Intins-am către tine mâinile mele și sufletul meu ca un pământ însetat. De grab auzi-mă, Doamne, că a slăbit duhul meu! Nu întoarce fața ta dela mine, ca să nu seamăn celor ce se coboară în groapă!“ (Ps. 142, 6—7).

Nu se poate închipui ca Cel ce a făcut urechea să nu audă strigătele și Cel ce a făcut ochiul să nu vadă mizeriile oamenilor.

Creștinismul este religie desăvârșită tocmai pentru că este religia cea mai umană, cea mai aproape de bucuriile și durerile oamenilor.

Sf. *maslu* e semnul milei dumnezeiești față de suferințele bolnavilor; „e sabie asupra diavolilor și foc care mistuește patimile sufletelor prin rugăciunile preoților“; e taina vindecării prin credință și har. Dela început până la sfârșit, *slujba sf. maslu* este un șir de rugăciuni pentru invocarea harului și un lanț de cântări pentru întărirea credinței celui bolnav. Toate zgudue sufletul și mișcă inima; toate fac apel la credință și pregătesc bolnavul pentru revărsarea harului vindecător și mântuitor.

Se aprind atunci șapte lumini, care închipue cele șapte daruri ale Duhului Sfânt (Is. 11, 2—3; I Cor. 12, 8—10), se cetește de șapteori rugăciunea pentru sfințirea untului delemn, se cetesc

șapte pericope din Apostol (Iacob 5, 10—16; Rom. 15, 1—7; I Cor. 12, 27—13, 8; II Cor. 6, 16—7, 1; II Cor. 1, 8—11; Gal. 5, 22—6, 2; I Tes. 5, 14—23) și șapte pericope din Evanghelie (Lc. 10, 25—37; Lc. 19, 1—10; Mt. 10, 1—8; Mt. 8, 14—23; Mt. 25, 1—13; Mt. 15, 21—28; Mt. 9, 9—13), se cetesc după fiecare Evanghelie șapte rugăciuni pentru ietarea păcatelăr și sănătatea bolnavului, se unge bolnavul de șapte ori la organele simțurilor, ca Dumnezeu cu mâna sa cea nevăzută să însemne prin harul său simțurile celui ce pătimeste și pecetluindu-le să facă „nestrăbătută și neapropiată intrarea tuturor puterilor celor potrivnice.“ Toate au acelaș scop: să deștepte, să exemplifice, să lumineze și să întărească puterea credinței celui bolnav și totodată să-i împărtășească darul Duhului Sfânt care vindecă durerile cele amare și astfel izbăvește trupul neputincios și slăbănogit de patimi.

Cineva ar putea să întrebe: De ce mai vorbim astăzi despre sf. *maslu*, când pentru ajutarea bolnavilor se aleargă la medici și pentru leacuri la farmacie?... Dar e știut că sunt doctori trupești și doctori sufletești, dupăcum și bolile sunt trupești de care se ocupă medicul și boli sufletești de care se ocupă preotul. Dar și bolile trupești, ca să se vindece mai ușor au lipsă de ungera harului, de mâna vindecătoare alui Dumnezeu.

În veacul nostru nu mai este un secret *vindecarea prin credința în Dumnezeu*. Știința creștină o recunoaște, medicii o recomandă și bolnavii o reclamă încredințați, după experiențe de veacuri și milenii, că harul sfințește și *credința întărește și mântuește*.

Într'o vreme când lumea e plină de bolnavi și spitalele pline de răniți, apelul la credință și la mâna vindecătoare a lui Dumnezeu, prin taina sf. *maslu*, este o mare datorie creștinească, din împlinirea căreia izvorăsc binefaceri și leacuri cerești „spre tămăduirea și spre înlăturarea a toată patima și întinărirea trupului și a sufletului și a toată răutatea. Ca și întru aceasta să se preamărească preasfânt numele lui Dumnezeu Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt.“

Cărți

Grigorie T. Marcu: *Mythos*. Col. „Problemele vremii“ Nr. 7: Sibiu 1942, — 39 pag. 50 lei.

Asistăm la o polemică vie ce s'a iscat în jurul lucrării dlui prof. Lucian Blaga despre „Religie și Spirit“, în care autorul aderează la teoria mitică despre originea creștinismului.

Păr. prof. Dr. Grigorie T. Marcu a prins foarte bine prilejul ca să ne arate într'un studiu

critic de teologie biblică și istorică înțelesul cuvântului *mit*.

La originile lui, cuvântul *mythos* înseamnă plămădire, poveste, basm, legendă, fabulă. Cele mai număroase mituri le aflăm la Indieni și la Greci. Religiile lor sunt pline de mituri.

Creștinismul nu are nici o legătură cu mitul. Sf. Scriptură este carte de conținut istoric și didactic.

Cel dintâiu scriitor creștin, adversar declarat al miturilor, este sf. ap. Pavel. El scrie lui Tit să certe asupra pe Cretani, ca să fie sănătoși în credință și să nu se ia după „basmelor (mituri) *jidovești*” (Tit 1, 14). Tot așa atrage atenția lui Timotei să se ferească de „basmelor cele lumești” (I Tim. 1, 4), să bage de seamă ca Efesenii să nu învețe învățături streine „nici să ia aminte la basme” (I Tim. 1, 4); să știe că vor veni vremuri când oamenii „își vor întoarce urechile dela adevăr, plecându-se spre basme” (II Tim. 4, 4). În aceste locuri, la care se mai adaugă II Petru 1, 16, se află cuvântul basm sau mit în Noul Testament.

Sf. ap. Pavel se ridică aspru împotriva basmelor, a minciunilor care se vede că începuseră să se răspândească, puse în circulație de jidovi. Tot așa de aspru se ridică împotriva miturilor apologeticii și marii dascăli ai Bisericii. Șasesprezece veacuri, creștinismul n'a avut de lucru cu mitologii, până pe la mijlocul veacului al 17-lea, când își încep acțiunea de subminare a Bisericii creștine: panteiștii, deiștii, liber-cugetatorii, materialiștii și chiar unii „teologi”, cari îmbracă viața lui Iisus în haină de mitologie. S'au căutat, târziu de tot, martori mincinoși și Caiafe ca să judece într'un proces care nu mai poate să fie revizuit. E foarte trist și dureros din cale afară că în rândul lor, cel dintâi la noi, trebuie să scriem și numele d-lui L. Blaga.

D-l Gr. T. Marcu își încheie studiul clar și lapidar: „mitologii au pierdut vremea întinzând creștinismul pe masa de operație, în loc să-l trăiască”.

Scriș cu pasiunea pe care o aprinde flacăra adevărului și cu priceperea specialistului, studiul Părintelui Grigorie este tocmai la timp și binevenit.

(F.)

Al. Lascarov-Moldovanu: Scrisori de războiu din anul vitejiei românești 1941. București 1942. Pag. 351. Prețul lei 175.

Vremurile de război au fost totdeauna în istoria omenirii tot atâtea prilejuri de verificare a trăinicii unui neam, ca și a spiritualității lui înalte pe plan moral și social. Ele sunt un fel de probe de foc pe cari națiunile, înlănțuite în involburarea lor nimicitoare, trebuie să le treacă cu vrednicie pentru a-și asigura permanența istorică

în concertul celorlalte națiuni conviețuitoare. Încordarea supremă ce o depune un neam în trecerea acestor probe de foc îi desvăluie însă în acelaș timp și întreaga armatură de frumuseți morale și naționale ale sufletului său, cari toate la un loc îi formează spiritualitatea deosebitoare de a celorlalte neamuri.

Neamul nostru românesc oferă din nou, de mai bine de un an de zile, atari prilejuri, cari toate la un loc sunt menite să-i asigure permanența vieții sale în istoria lumii noi ce se clădește pe fronturile de luptă din Răsărit. Virtuțile lui strămoșești, ca și toate însușirile sufletului său pătruns de duhul Evangheliei lui Hristos, se verifică zi de zi în nenumăratele pilde de eroism din acest război. Frumusețile morale și naționale ale acestui suflet însă ni le desvăluie tot așa de duios și nenumăratele explozii de sinceritate ce le aștern cei de pe front, ca și cei de acasă, în scrisorile ce și le trimit unii altora. O parte din aceste mărturii adânc grăitoare le-a adunat de curând talentatul scriitor Al. Lascarov-Moldovanu într'un volum intitulat: *Scrisori de război*.

Autorul înduioșătoarelor romane „Mamina”, „Tătunu și „Întoarcerea lui Andrei Pătrașcu”, a cules timp de șase luni de zile, de pe întreg cuprinsul țării și din toate straturile obștii românești, felurite scrisori pe cari ni le redă în extas sau în întregime, pentru a statornici pe vecie virtuțile alese ale sufletului românesc, încopciat și el în lupta de nimicire a celor ce neagă pe Dumnezeu.

Cu un iscusit simț literar autorul împarte aceste scrisori, după ideile ce le cuprind, în următoarele capitole: I. Căminul; II. Frontul de foc; III. Cei de-acasă; IV. Credința; V. Răniții-Spitalele; VI. Întoarcerea acasă (Basarabia și Bucovina); VII. Vorbirea în versuri și VIII. După Odesa. Materialul fiecărui capitol este la rândul său împărțit în alte subcapitole, cari toate la un loc vădesc minunatul talent de scriitor al dlui Lascarov-Moldovanu. Duișia căminului familiar al țaranului român, ca și al orășanului, convingerea celor de pe front și a celor de-acasă că trebuie să-și facă pe deplin datoria față de Neam, încrederea în ajutorul Celui Preaînalt și nădejdea în victorie, mângăerea în suferință, ca și bucuria desrobirii pământului cutropit de străini, etc. sunt toate așa de sincer și de plastic evidențiate în cuprinsul acestui mănunchi de scrisori, încât sufletul ți se umple de o vădită satisfacție când zăbovești asupra acestor comori ale sufletului neamului tău.

Sunt nenumărate laturile din cari pot fi primate aceste scripuri de mărturisiri epistolare. Ceace te isbește însă aproape în toate, este latura

religioasă-morală a concepției de viață a celor ce le-au compus. Nu este aproape nici o scrisoare care să nu pomenească măcar numele lui Dumnezeu. Pornind dela invocarea acestui nume și trecând la practicile pe cari tradiția creștină le-a imprimat spiritualității românești, găsim redete în aceste scrisori mai toate nuanțele de convingeri pe cari Românul le are în pronia divină, în îngeri și sfinți, pe cari îi cheamă într'ajutor. Toate aceste mărturisiri ne evidențiază încăodată suflul creștin de care este pătruns, până în cele mai adânci străfundimi, sufletul neamului românesc.

Dl Al. Lascarov-Moldovanu, adunând și sistematizând cu migăloasă desinteresare aceste scrisori, puse la îndemâna oricui și în special a cronicarilor de mai târziu a sbuciumatei vieți a neamului românesc, a dat un prețios izvor de inspirație și de cunoaștere a vredniciei lui în apocaliptica încăerare de întemeiere a veacului nou care se începe. Oricine va zăbovi, cu inima deschisă și lipsită de fățarie, asupra acestor scrisori, va simți că în ele palpă, pe lângă virtuțile străbune, toate frumusețile sufletului românesc „luat în totalitatea lui“.

Pr. D. Tudor

Anuarul școlii primare de Stat Nr. 17 Arad, pe anul 1941/42.

Poate că e singura școală primară din țară care de 12 ani își publică regulat anuarul. Cuprinde: contribuțiuni la istoricul școlii, cronica anului școlar: serbări, colecte, donații, tabele cu contribuțiile școlii și a corpului didactic la Imprumutul Reîntregirii (64.000 lei), la Darul Ostașului (8287 în lei și daruri în natură în valoare de 8661 lei), la Ajutorul de iarnă (31.903 lei), pentru Asistența socială (3468 lei), răniții din spitalele din Arad, donații la diferite biserici sărace și Troița școlii (22.500 lei), etc. în *suma totală de 288.927 lei*.

Toate arată că la această școală muncește cu tot devotamentul un corp didactic vrednic de toată lauda, în frunte cu d-na directoară Ana I. Mihalache.

Informațiuni

■ La 22 Iunie s'a împlinit un an decând România poartă războiul sfânt pentru reîntregirea hotarelor și răsturnarea bolșevismului ateu. Cu acest prilej s'au făcut rugăciuni în toate bisericile din țară. În Catedrala din Arad, Doxologia a fost oficiată de P. S. S. Părintele Episcop Andrei, asistat de zece preoți și doi diaconi. Răspunsurile le-a dat corul „Armonia“. Cu vântarea zilei a rostit-o Păr. P. Bogdan.

De ziua aceasta Președinția Consiliului de Mi-

nistri a dat un omunicat, în care arată că totalul pierderilor noastre: morți, răniți și disparuți în primul an de lupte este 5998 ofițeri, 2633 subofițeri și 148.941 trupă. Dintre aceștia 70 la sută sunt răniți vindecați și buni de luptă. Adăugând la aceștia noile contingente care se află sub arme, potențialul de luptă al armatei române este acum mult mai mare decât la începutul războiului.

■ Dl Dr. Emil Monția, cunoscutul compozitor dela Șiria, a împlinit 60 ani. Evenimentul acesta a fost sărbătorit Marți în 23 Iunie printr'un concert organizat de Conservatorul de Muzică din Arad în sala Palatului Cultural, sub patronajul P. S. S. Părintelui Episcop Andrei, și a d-lor gen. Sabin Banciu prefectul județului și dl Dr. Cornel Radu primarul Municipiului Arad. Programul — pregătit de profesorii și profesoarele Conservatorului, în frunte cu d-l director S. Ageu, — a fost alcătuit din bucăți muzicale din bogata creație a maestrului sărbătorit. Meritele și valoarea operii d-lui Monția au fost elogiute într'o frumoasă cuvântare, rostită de dl Ascaniu Crișan directorul liceului „M. Nicoară“, în numele Conservatorului și a societății culturale „Astra“. În numele corului Catedralei „Armonia“ a vorbit dl Dr. Al. Stoinescu. Ca semn de recunoștință, simpatie și admirație, sărbătoritul a primit din partea organizatorilor concertului o cunună de argint și un buchet de flori.

Prin bogata și variata sa operă artistică, alcătuită din colecțiuni de cântări populare, colinde, cântări religioase, romane și opere, dl Dr. E. Monția face parte din cei mai aleși și merituosi compozitori români. Județul Aradului, care a mai dat muzicii românești pe I. Vidu și pe Sabin Drăgoiu, se mândrește cu D-sa și îl felicită din inimă, dorindu-i și mai departe ani fericiți și puteri sănatoase de muncă și creație muzicală.

■ Examenul de calificare preotească, ținut Marți în 23 Iunie sub președinția P. S. S. Părintelui Episcop Andrei, cu absolvenții Academiei noastre teologice din acest an, a dat următorul rezultat; din cei șase candidați, au fost clasificați pentru parohii de clasa I Ion L. Zotta, de cl. II I. Astaluș, P. Barna, E. Cintează, T. Floruțiu și de cl. III S. Ioja.

■ Prefectura județului Arad și a publicat într'o lucrare temeinică *planul de activitate* pe anii bugetari 1942/3, 1943/4 și 1944/5. Se schițează aci planuri vaste de lucrări administrative, financiare, tehnice, hidraulice, sanitare, zootehnice, agricole, silvice, etc. precum și construcții noi de edificii publice: biserici, școli, orfelinate, azile, case culturale, cinematografe, abatoare, hale de alimente, dispensare, băi populare, drumuri, poduri, canale, indiguiri, fântâni, electricări, ș. a. la cari se mai adaugă o mulțime de reparări, cumpărări de bunuri imobiliare, și alte acțiuni de interes obștesc: administrativ, social și cultural.

În acești trei ani bugetari sunt plănuite *zidiri de biserici* în următoarele comune: Guttenbrunn, Buceava, Iosaș, Valea Mare, Luncșoara, Leasa, Lazuri, Măgulicea, Poiana, Vidra, Cermei, Moțiori, Rovine, Dumbrăvița, Julița, Groșii-Noi, Pilul, Crișana, Sf. Ana, Vesoia, Șiria, Iercoșeni, Satul-Mic și o capelă la Dorobanți — toate cu ajutoare din bugetele comunelor respective, repartizate pe timp de trei ani, într'o sumă totală de 43.390.000 lei.

Aceasta e planul; să vedem acum execuția. Mai reținem din lucrarea aceasta și următoarele date și cifre interesante. În județul Arad avem de tot 228 sate repartizate în 13 plăși. Suprafața totală a județului este de 624.800 ha. Din aceasta 472% este pământ arabil și restul fânețe, livezi, vii, pășuni, păduri și teren neproductiv.

După recensământul din 1941 avem în județ 425.023 locuitori, din care 207.718 bărbați și 217.305 femei. Dintre aceștia Municipiul Arad are 86.664 locuitori (41.283 bărbați și 45.381 femei). În total avem în județ 68 locuitori pe un km².

Pe naționalități avem în tot județul împreună cu orașul Arad: 269.373 Români (63.4%), 71.956 Unguri (16.9%), 53.782 Germani (12.6%), 9.448 Evrei (2.2%), alte naționalități 20.174 (4.9) și 289 nedecarați. Fără Municipiul Arad avem în județ 67.6% Români, 13.6% Germani, 13.3% Unguri, 0.5 Evrei și 5% alte naționalități.

■ **Numiri.** În ședința adm. bisericască din 25 Iunie s'au făcut următoarele numiri de preoți: d-nii Terente Mihiț la parohia Macea și I. Ageu la Buteni; preoții Pavel Glăvan la Secaș, Petru Boldor la parohia Laz. Valeriu Bara se detașează la Zerind; Ioan Bugariu din Guttenbrunn și Mircea Albu din Beșenova se transferă la cerere unul în locul celuilalt.

Nr. 2850/1942.

Catedre vacante

la Școala Normală confesională „D. Țichindeal“:

1. Limba Română,
2. Istorie,
3. Științe Naturale,
4. Matematici,
5. Limba germană 9 ore răslețe,
6. Limba latină 3 ore răslețe.

Candidații își vor înainta cererile provăzute cu cele necesare Consiliului Eparhial până la data de 15 Iulie 1942.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial dela 13 Iunie 1942.

† Andrei
Episcop.

Prot. Caius Turicu
consilier, ref. eparhial.

Nr. 3050/1942.

Ordin

Cucernicii Preoți sunt obligați ca în viitor *la orele de religie să se prezinte totdeauna în ținuta reglementară preoțească (reverendă)*, dându-se prin aceasta un caracter mai solemn și mai demn în-tâlnirii păstorului sufletesc cu viitorii săi enoriași.

Arad, în 23 Iunie 1942.

† Andrei

Episcop

Prot. Caius Turicu
cons. ref. eparhial

Nr. 3097/1942.

Concurs

I.

Se publică concurs din *oficiu*, cu termin de 15 zile, pentru îndeplinirea parohiei *Iercoșeni*, protopopiatul Șiria.

V e n i t e :

1. Sesia parohială, 28 jugăre.
2. Folosința casei parohiale.
3. Stolele și birul legal.
4. Salarul dela Stat.
5. Dreptul de pădure și pășune după sesia parohială.

Parohia este de *clasa a II-a (doua)*.

II.

Nr. 3098/1942.

Se publică concurs din *oficiu*, cu termen de 15 zile, pentru îndeplinirea parohiei *Vața de jos*, protopopiatul Hălmagiu.

V e n i t e :

1. Stolele și birul legal.
2. Salarul dela Stat.
3. Un ajutor lunar de 2000 lei (două mii lei) dela Consiliul Eparhial.

4. Parohia dă locuință preotului și 12 m. steri lemne.
Parohia este de *clasa a II-a (doua)*.

Preoții numiți vor plăti impozitele după beneficiul preoțesc din al lor. Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, se vor înainta Consiliului Eparhial din Arad.

Arad, la 25 Iunie 1942.

† Andrei

Episcop.

Traian Cibian
cons.lier, ref. eparhial.

Abonați și răspândiți

„Calea Mântuirii“